PŘIPRAVENOST UČITELE NA TEAMBUILDING S OBSAHEM POHYBOVÝCH AKTIVIT ZAMĚŘENÝCH NA AKTIVNÍ ŽIVOTNÍ STYL

THE READINESS OF THE TEACHER FOR TEAMBUILDING WITH THE CONTENT OF THE PHYSICAL ACTIVITIES AIMED AT THE ACTIVE LIFESTYLE

M. Blahutková¹, M. Sližik² & M. Dlouhý³

¹VUT Brno, Centrum sportovních aktivit

²UMB Banská Bystrica, Pedagogická fakulta, Katedra telesnej výchovy

³UK Praha, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy

ABSTRACT

The goal of our research was the recognition of beginning teachers of physical education for the health care of students in current schools. Using the questionnaire investigation we identified the knowledge of teambuilding and such activities that help in the development of adolescents personality of teachers of physical education in schools. We also explored what experience with the realisation of teambuilding activities do teachers of physical education in selected schools in the South Moravian, Central Bohemian and the Banská Bystrica Region have. Interest of teachers about the personality of students is increasing. Young teachers of physical education are becoming more engaged in leisure activities of students and trying to deepen more knowledge in the field of teambuilding, coaching, but also supervision.

Keywords: physical activities; health; adolescents; teambuilding; teachers

SOUHRN

Cílem našeho výzkumu bylo zjišťování podílu začínajících učitelů tělesné výchovy na péči o zdraví studentů v současné škole. Pomocí dotazníkového šetření jsme zjišťovali u učitelů tělesné výchovy na víceletých gymnáziích a středních školách jejich znalosti teambuildingu a takových aktivit, které pomáhají v rozvoji osobnosti adolescenta. Dále jsme zjišťovali jaké zkušenosti s realizací teambuildingových aktivit mají učitelé tělesné výchovy na vybraných školách v Jihomoravském, Středočeském a Banskobystrickém regionu. Zájem učitelů o osobnost studentů vzrůstá. Mladí učitelé tělesné výchovy věnují více pozornosti volnočasovým aktivitám studentů a snaží se prohlubovat svoje znalosti v oblasti teambuildingu, koučování, ale i supervize.

Klíčová slova: tělesná výchova; zdraví; adolescenti; teambuilding; učitelé

Úvod

V moderní škole současnosti je základem pro dobrou spolupráci kolektivu i pro rozvoj osobnosti každého jednotlivce na počátku školního roku realizace společného teambuildingového kurzu. Je tedy reálný předpoklad, že na takové akci se většina studentů lépe pozná a neformálně seznámí, což přispívá k rychlejšímu začlenění každého jednotlivce do kolektivu třídy a skupinová práce má potom dobrou akceleraci. Studenti se lépe, rychleji a hlavně efektivněji učí. Tvorba týdenního kurzu pro nové studenty představuje vždy značnou dávku zkušeností, aby nedocházelo k nečekaným situacím, nebo k nepochopení ze strany studentů nebo i ze strany učitelů. Většinou obsah a vedení těchto

kurzů určuje ředitel školy ve spolupráci s pedagogickým poradcem a se školním psychologem a snaží se do této činnosti zapojit také učitele tělesné výchovy. Vždy je důležité, z jaké pozice může být tým ovlivňován a jaké motivační nástroje má učitel k dispozici. Dále jaké jsou vnější podmínky pro realizaci kurzu a jak lze spolupráci v týmu podporovat nebo brzdít (Mohauptová, 2005). Doposud nebyla této problematice věnována dostatečná pozornost ve vzdělávacích programech vysokých škol a potencionální tvůrci teambuildingových programů se obraceli na učitele z Prázdňinové školy Lipnice, na autory zážitkové pedagogiky, dobrodružné psychologie nebo na odbornou literaturu. Teambuilding patří k moderním metodám práce s kolektivem,

prispívá zejména k rozvoji spolupráce v kolektivu, ke zlepšení komunikace a k respektování stanovených rolí a norem v týmu. Vychází z principu tréninku týmových dovedností, které by měl zvládat každý člověk, který pracuje s lidmi, zejména s kolektivem. Prispívá k lepšímu poznávání osobností a pomáhá rozvíjet spolupráci při řešení společných úkolů. Pomocí této moderní metody lze lépe využívat potenciál ve skupině, lépe pracovat při řešení úkolů a rozdělování práce, zlepšuje a zrychluje se proces učení, komunikace a skupinová dynamika. Teambuilding velmi pozitivně působí na skupinovou kulturu, pomáhá odbourávat bariéry a přispívá k meziskupinové spolupráci. Aby byl přínosný, nemusí zabrat spoustu času (každý tým potřebuje jasně znát smysl svého poslání a společný cíl). Jedním z prvků obsažených v praktických činnostech jsou zážitkové aktivity (outdoor), které mohou vedoucím pracovníkům pomáhat při práci se skupinami. Pomocí nástinu typu programů (pro stmelení kolektivu, budování týmů, koučování skupiny, vzdělávání, outdoor assessmentu, teambuilding workshopů) se účastníci kurzu učí pracovat s jednotlivými typy programů a využívat získané zkušenosti pro zlepšení práce týmů. Součástí teambuildingu je také hodnotící feedback, tedy schopnost účastníků hodnotit přínos pro jednotlivce a pro skupinu a současně feedback pro lektora, který na základě získaných informací o skupině může lépe zaměřit její další směřování ke zlepšení spolupráce a komunikace (Payne, 2007). Teambuilding by měl obsahovat i vybrané sportovní pohybové aktivity. Díky nim lze objevovat nové stránky osobnosti a pohyb využívat nejen pro zdraví, ale i pro rozvoj jednotlivců a skupin. Teambuilding umožňuje učitelům lépe poznat jednotlivce i skupinu, spolupracovat s ní a rozvíjet ji. Nacházet neustále nové cesty v komunikaci, ve spolupráci a přitom významně přispívá k duševní rovnováze a ke kvalitě života.

Při evaluaci vzdělávacích programů učitelských oborů tělesné výchovy jsme zjistili, že tyto programy neobsahují podrobnější metodiku pro vzdělávání učitelů v oblasti teambuildingových aktivit a možnosti koučování studentů právě prostřednictvím zážitkových kurzů. Proto jsme se obrátili na začínající učitele tělesné výchovy, kteří byli v praxi 3 – 5 let, abychom mohli ověřit, jak jsou tyto učitelé schopni naplňovat požadavky současné školy na vzdělávání žáků a studentů moderními metodami s přispěním rozvoje kreativity každého jednotlivce včetně osobního inovativního a vzdělávacího růstu. Pro výzkum jsme použili osobnostní ankety a standardizované dotazníkové metody, které nám ukázaly na současný stav péče o rozvoj osobnosti studenta v období rané adolescence.

Cílem našeho projektu bylo analyzovat současný stav připravenosti mladých začínajících učitelů pro realizaci kurzů teambuildingu u studentů středních škol v České republice a na Slovensku.

Vzhledem k potřebám současné školy je každý začínající učitel na počátku své kariéry vystaven řadě podnětů, které jej kreativně rozvíjí a je nucen se neustále vzdělávat. Předpokládali jsme, že příprava kurzu teambuildingu a zkušenosti s jeho realizací budou na vybraných školách již na dobré úrovni. Na druhé straně skutečnost, že nejsou začínající učitelé při svém studiu na pedagogických fakultách s problematikou dostatečně seznámeni, nás vedla k předpokladu, že oslovení učitelé se dále sami vzdělávají, aby získali dostatečnou míru poznatků o přípravě a realizaci teambuildingových kurzů.

Ke splnění stanoveného cíle jsme se zaměřili na základní otázku pro manažerské schopnosti začínajících učitelů tělesné výchovy na středních školách:

1. Jste dostatečně připraveni na vedení kurzu teambuildingu pro studenty?
2. Máte dostatečnou výkonovou motivaci k pracovní úspěšnosti ve škole?

Ve vztahu k žákům a realizaci prvků a forem, které mohou ovlivňovat jejich kvalitu života, jsme si stanovili tyto dílčí otázky:

1. Jak motivujete žáky k pravidelným pohybovým aktivitám mimo školní prostředí?
2. Jste seznámeni s frekvencí a obsahem sportovních pohybových aktivit studentů?
3. Jak se sami podílíte na nabídce sportovních pohybových aktivit vedoucích ke zdraví ve vašem pracovním i osobním životě?

K tomu, abychom mohli odpovědět na stanovené otázky, jsme stanovili úkoly pro náš výzkumný projekt:

1. Vybrat regiony, ve kterých budeme realizovat výzkumné šetření a současně oslovit učitele tělesné výchovy na středních školách a gymnáziích a požádat je o případnou spolupráci.
2. Analyzovat učení plány studijních oborů pro učitelství tělesné výchovy na vybraných fakultách.
3. Provést osobnostní anketu a dotazníkové šetření u těch učitelů, kteří souhlasili se spoluprací.
4. Realizovat výzkumné šetření formou Dotazníku připravenosti manažera na teambuilding (Payne, 2007).
5. Provést u učitelů Osobnostní anketu se zaměřením na jejich povědomí o studentech a současně realizovat výzkum výkonové motivace.
6. Zmapovat nabídku sportovních pohybových aktivit u škol, ve kterých oslovení učitelé působí a současně zjistit jejich podíl na těchto aktivitách.
7. Vyhodnotit získané výsledky a seznámit s nimi účastníky projektu.
8. Ze získaných výsledků sestavit teoretická i praktická východiska a informovat pedagogické fakulty.

9. Podílet se na inovacích studijních plánů učitelů tělesné výchovy a seznámit odbornou veřejnost s výsledky našeho projektu.

Metodika

Projekt výzkumu byl sestaven v roce 2011 a postupně realizován ve školním roce 2012/2013. Pro výzkumné šetření jsme sestavili škálu středních škol a gymnázií ze dvou krajů České republiky – Jihomoravský a Středočeský a jeden ze Slovenska – Banskobystrický. Předpokladem pro výběr těchto krajů byla existence pedagogických fakult, které zajišťují výuku budoucích učitelů tělesné výchovy. Jednalo se o Fakultu sportovních studií MU v Brně, Pedagogickou fakultu UK v Praze a Pedagogickou fakultu UMB v Banské Bystrici. Oslovili jsme absolventy, kteří se pedagogické praxi věnují nejméně 1 rok, nejvýše však 5 let na střední škole nebo na gymnáziu. Bylo osloveno celkem 74 škol a 241 učitelů tělesné výchovy, v odpovědích jsme obdrželi pouze 92 dotazníků a anketních výsledků. Protože byly některé neúplné, zařadili jsme nakonec do výsledků pouze 20 oslovených učitelů z každého regionu, celkem se tedy zapojilo do spolupráce 60 učitelů tělesné výchovy, z toho bylo 22 mužů a 38 žen (tab. 1). Všichni oslovení učitelé učili na střední škole nebo na gymnáziu. Základem pro zařazení do výzkumného šetření byl absolvovaný program pro učitelství tělesné výchovy na střední škole. Všichni oslovení učitelé tedy byli absolventy oboru učitelství tělesné výchovy (většinou v kombinaci s dalším předmětem – matematika, fyzika, biologie, anglický jazyk, občanská výchova). Oslovení učitelé byli ve věku 26 – 32 let, věkový průměr byl 29,6 roku.

Tabulka 1. Počet zapojených učitelů do výzkumného šetření.

Table 1. Number of teachers involved in the research.

Město	Muži	Ženy	Celkem
Praha	6	14	20
Brno	7	13	20
Banská Bystrica	9	11	20
Celkem	22	38	60

K výzkumnému šetření jsme využili tyto metody:

1. Analýza studijních programů vybraných VŠ

Vybrané školy mají k dispozici na webových stránkách studijní katalogy pro jednotlivé studijní obory. Tyto katalogy jsme prostudovali a pokusili jsme se sestavit, podle profilu absolventa, návrh úspěšnosti budoucího učitele s realizací teambuildingového kurzu.

2. Osobní anketa pro učitele Tv

Tato anketa se skládala z otevřených i uzavřených otázek. Zjišťovali jsme pohlaví, věk, počet roků praxe, péči učitelů o studenty v hodinách tělesné výchovy, jejich nabídku jednotlivých sportovních pohybových aktivit, jejich znalost o sportování a aktivitách studentů a vlastní nabídky sportovních pohybových aktivit pro volný čas studentů nebo i veřejnosti. S některými učiteli byl uskutečněn i osobní rozhovor.

3. Dotazník připravenosti manažera na teambuilding (Payne, 2007)

Dotazník obsahuje celkem 15 otázek, na které jsou odpovědi voleny formou číselné škály (0 – 5 bodů). 0 znamená, že se otázka nehodí, 1 – silně nesouhlasím až po 5 – silně souhlasím. Otázky jsou zaměřeny na sdílení a rozhodování, na spolupráci v týmu, na zlepšení informovanosti jednotlivců, na možnosti řešení problémů i na komunikační schopnosti učitele. Výsledkem je skóre, které vznikne sečtením jednotlivých položek v odpovědích. Pokud získá učitel více než 53 bodů, je dostatečně připraven na teambuilding. Pokud získá skóre mezi 38 až 52 body, je dobré se na teambuilding připravit formou bližšího studia problematiky nebo se sám zúčastnit školení pro takovou akci. Pokud získá učitel méně než 38 bodů, neměl by se takové aktivity zúčastnit.

4. Dotazník motivace k výkonu

Tento dotazník přeložila a upravila Hoskovicová (2003), jeho originální verze má zkratku LMI (Schuler, Prochaska, 2003). Je to nástroj, který zjišťuje míru motivace k výkonu ve vztahu k profesi. Obsahuje celkem 170 položek, které jsou přiřazeny k 17 dimenzím, ke kterým se vztahuje vždy 10 výroků. Hodnocení je na škále zcela souhlasím (7 bodů), až po zcela nesouhlasím (1 bod). Čím vyšší je celkové hrubé skóre a skóre v jednotlivých dimenzích, tím je vyšší síla daného konstruktů. Koeficienty konzistence škál motivace k výkonu v profesním kontextu úzce souvisejí pro vzorky mezi 0,64 až 0,90. Tyto výsledky ukazují na uspokojivou až vysokou míru stability v čase. Cronbachova alfa, kterou jsme zjistili je 0,92. Součástí našeho šetření bylo v tomto případě i zjišťování příčin pracovní úspěšnosti, zejména souvisejícími s platem nebo s pochvalou nadřazených. Předpokládali jsme, že existuje statisticky významný vztah mezi subjektivní pracovní úspěšností a výkonovou motivací učitelů (měřených spokojeností s kariérou učitele).

5. Analýza programových nabídek škol, na kterých spolupracující učitelé působili

Z webových stránek škol, na kterých učitelé působili, jsme sestavili nabídku možností sportování pro studenty nebo i pro veřejnost v jednotlivých oblastech. Na základě těchto informací jsme

porovnávali reálné možnosti sportovat pro studenty středních škol ve vybraných regionech. Tyto skutečnosti jsme konzultovali také s účastníky našeho projektu a hledali jsme odpověď na nedostatečnost sportování studentů.

Výsledky a diskuze

Naše zjištění ve zkoumané problematice jsou poměrně překvapivá, zejména vzhledem k propagaci moderních výukových metod a k současné náplni studijních programů v nabídce vysokých škol, které se zabývají vzděláváním budoucích učitelů tělesné výchovy. Při analýze studijních programů jsme zjistili, že studijní programy se na jednotlivých fakultách výrazně liší, včetně profilu absolventa oboru Tělesná výchova. Pouze v nabídce volitelných předmětů na FSpS MU jsme našli možnost absolvovat volitelný Kurz teambuildingu (4 dny, 5 kreditů). Na ostatních fakultách tuto nabídku studenti nemají. Při analýze předmětové nabídky a obsahu učiva a dále při rozhovorech s vyučujícími jsme ale zjistili, že tyto aktivity jsou zařazovány do náplní zimních i letních výcvikových kurzů. Jaká je jejich praktická realizace, však nebylo známo. Cíleně se tedy tento předmět ani v jednom studijním plánu neobjevuje. Z hlediska nabídky kurzovních aktivit i profilu absolventa se nejlépe jeví právě FSpS MU, která nabízí nejvíce zimních i letních výcvikových kurzů. Většina nabídek je však ve formě volitelných předmětů nebo v rámci celoživotního vzdělávání. Taková praxe je využívána i na ostatních vysokých školách. Z výsledků je zřejmé, že student oboru učitelství tělesné výchovy musí v průběhu studia absolvovat nejméně jeden zimní výcvikový kurz a jeden letní výcvikový kurz v bakalářském studijním programu a dále jeden zimní výcvikový kurz a jeden letní výcvikový kurz v magisterském studijním programu. V bakalářském studiu jsou kurzy zaměřeny na seznámení s problematikou a na vlastní výcvik jednotlivce, v magisterských studijních programech se vždy jedná o metodické postupy a způsoby praktické realizace výcvikových kurzů. V náplni zimních výcvikových kurzů se objevuje běžecké a sjezdové lyžování, snowboarding, chůze na sněžnicích a zimní turistika. V náplni letních výcvikových kurzů je turistika, cykloturistika, vodní turistika, orientační běhy, základy táborectví a prvky windsurfingu. Ostatní dovednosti jsou studentům nabízeny formou dalšího vzdělávání v kurzech celoživotního vzdělávání (placenou formou).

Pro zjišťování manažerských schopností učitelů tělesné výchovy a k odpovědi na stanovené otázky výzkumu jsme vyhodnotili Dotazník připravenosti manažera na teambuilding a dále vlastní hodnocení učitelů ve vztahu k motivaci k výkonu na pracovišti v oblasti tělesné výchovy. V oblasti připravenosti učitele na realizaci teambuildingových aktivit pro studenty jsme zjistili, že se učitelé necítí dostatečně kompetentní na takovou činnost, pouze u 2 mužů a

jedné ženy jsme získali odpovědi ve škále dobrá připravenost pro realizaci temabuildingové aktivity. Poměrně značné množství učitelů (13) se naopak na tuto činnost necítí připraveno vůbec, jejich odpovědi se pohybovaly ve škále 28 – 31 bodů. Z uvedeného množství je více nedostatečně připravených učitelek – celkem 7 (tab. 2). Vzhledem k tomu, že v souboru se však vyskytovalo více učitelek, jsou výsledky reálné. Ve školách se objevuje více učitelek žen obecně i na pozicích učitelů tělesné výchovy. V některých školách jsou učitelé muži upřednostňováni před ženami a to i ve výuce tělesné výchovy (Svatoň, 1997, In. Dobrý., Svatoň, Šafaříková & Marvanová 1997), v praxi se však objevuje obecně více žen. Srovnání našeho výzkumu s výsledky jiných výzkumů nejsou bohužel v současnosti možné, doposud se tato problematika ve výzkumných pracích podobného charakteru neobjevila. Při dodatečných rozhovorech s vybranými učiteli a učitelkami v praxi jsme zjistili, že tuto skutečnost způsobují dva faktory. Prvním faktorem je opravdový strach z neznámého, realizátoři těchto kurzů nemají dostatečné povědomí o dobré náplni týdenního kurzu a dokázali by zrealizovat zejména aktivity sportovně pohybového charakteru. Někteří se naopak domnívali, že by jim zkušenosti ze studia na vysoké škole dostačovaly k realizaci kurzu bez podrobnějšího zaměření na spolupráci (někteří dokonce byli přesvědčeni, že pokud jsou studenti schopni účastnit se vybrané sportovní hry, např. házené, tchoukballu nebo košíkové, jsou schopni další spolupráce ve školním prostředí). Druhým faktorem je nezáměr mladých učitelů o vlastní rozvoj formou dalšího vzdělávání a rozvoje osobnosti. V následných rozhovorech se objevovaly myšlenky o ukončení učitelské profese (zejména ve vztahu k nedostatečnému finančnímu ohodnocení) a dále nedostatek času (někteří učitelé pracovali i mimo školní prostředí zejména kvůli přívůdku a další se věnovali aktivně sportovnímu zaměření jako aktivní sportovci nebo i jako trenéři a vedoucí sportovních týmů). Připravenost učitelů na teambuilding označovali oslovení jako nedostatečnou zejména ve vztahu k předchozím zkušenostem ze studia a někteří se domnívali, že se jedná o problematiku spíše manažerskou než učitelskou.

Tabulka 2. Výsledky Dotazníku připravenosti manažera na teambuilding.

Table 2. Results of the questionnaire Readiness Manager at teambuilding.

Město	0 – 37 b		38 – 52 b		53 – 75 b	
Pohlaví	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Praha	2	2	4	12	0	0
Brno	3	2	3	10	1	1
Banská Bystrica	1	3	7	8	1	0
Celkem	6	7	14	30	2	1

Vlastní hodnocení učitelů ve vztahu k motivaci na pracovišti, zejména v oblasti motivace k výkonu se potvrdila pouze v některých komponentách. Subjektivní pracovní úspěšnost (ve vztahu k pracovní kariéře učitele) signifikantně korelovala se subškálami důvěra v úspěch, dominance, cílevědomost a samostatnost. V ostatních škálách jsme žádné významné souvislosti neobjevili (tab. 3). Neprokázali jsme žádné významné korelační závislosti mezi subjektivní pracovní úspěšností a těmito škálami: vytrvalost, angažovanost, důvěra v úspěch, flexibilita, flow, nebojácnost, internalita, kompenzační úsilí, hrdost na výkon, ochota učit se, preference obtížnosti, sebekontrola, orientace na status a soutěživost. Mladí učitelé nepovažují řadu škál za významnou a v jejich pracovním nasazení se neprojevují výjimečně oproti ostatním kolegům. Mají rádi svůj pracovní rytmus, mají pocit, že se nepotřebují dále vzdělávat a očekávají od vedení školy podporu.

Tabulka 3. Statistické vyhodnocení Spearmanova koeficientu korelace mezi pracovní úspěšností a výkonovou motivací.
Table 3. Statistical analysis of Spearman coefficient of correlation between success at work and achievement motivation.

Dimenze	M	SD	Subjektivní pracovní úspěšnost
Dominance	45,42	9,77	0,402
Cílevědomost	47,59	6,88	0,346
Samostatnost	50,51	7,37	0,379

Legenda: $p < 0,05$

Zjistili jsme statisticky významný vztah mezi subjektivní pracovní úspěšností a celkovou mírou výkonové motivace. V rámci těchto hodnot se ukázala jako významná dominance, víra v úspěšnou činnost v souvislosti s pracovní úspěšností. Tyto výsledky v širším měřítku objevila Hoskocová s Niederlovou (2007) ve výzkumu u manažerů. Učitel tělesné výchovy se chová manažersky zejména při výuce tělesné výchovy, takže jisté souvislosti byly patrné. Autorky však našly více souvislostí i v dalších dimenzích (strach z neúspěchu, subjektivní pocíťování pracovní úspěšnosti, zvýšení platu, povýšení apod.). Tyto dimenze v našem souboru však potvrzeny dále nebyly.

Při vyhodnocování odpovědí na dílčí otázky jsme získali tyto odpovědi:

Na otázku Jak motivujete žáky k pravidelným pohybovým aktivitám mimo školní prostředí? odpovídali učitelé z každého regionu zcela odlišně. Nejlépe si s problematikou motivace k pravidelným pohybovým aktivitám poradili učitelé ze Slovenska. V jejich odpovědích jsme objevili nejvíce kreativity a různých návrhů, které jsou pro žáky dostatečným argumentem k provozování pravidelného cvičení (obr. 1).

Obrázek 1. Odpovědi na otázku Jak motivujete žáky k pravidelným pohybovým aktivitám.
Figure 1. Responses to the question How do you motivate students to regular physical activities.

Na otázku Jste seznámeni s frekvencí a obsahem sportovně pohybových aktivit studentů? odpovídali učitelé většinou záporně, pouze 7 z oslovených učitelů bylo informováno o pohybových aktivitách studentů, jednalo se o studenty s vyšší frekvencí sportovních aktivit, kteří současně ve vybraném sportu většinou reprezentovali i školu. Jednalo se ve všech případech o studenty, kteří se pohybovali v oblasti výkonnostního sportu (atletika, hokej, fotbal, košíková, plavání a gymnastika). Z uvedených výsledků vyplývá, že se učitelé příliš o svoje studenty a jejich zájmové aktivity nezajímají. Většinou se dozvěděli o sportování studentů od rodičů, kteří je z výuky omlouvali z důvodů účasti na soutěžích nebo soustředěních. Při rozhovorech učitelé uváděli jako hlavní důvod nezájmu o aktivity studentů velké pracovní vytížení, které jim neumožňuje se studenty více komunikovat a lépe spolupracovat.

Na otázku Jak se sami podílíte na nabídce sportovně pohybových aktivit vedoucích ke zdraví ve vašem pracovním i osobním životě? Odpovídali učitelé z každého regionu odlišně. Učitelé z Prahy se podíleli na organizování kroužků v rámci pohybových her – kroužek florbalu a košíkové (5 z oslovených učitelů), učitelé v Brně organizují zejména kroužky florbalu, fotbalu, plavání a atletiky (8 z oslovených učitelů) a učitelé z Banské Bystrice

organizují pouze kroužky florbalu (4 oslovení učitelé). Ostatní uvádějí jiné zájmy nebo vlastní zapojení ve sportovních oddílech (aktivní jako sportovci nebo trenéři a rozhodčí), dále jsou zapojeni ve školních funkcích (předmětové rady, metodici apod.).

Z našeho šetření vyplývá, že současný učitel netráví již veškerý volný čas ve školním prostředí, ale pečuje i o své vlastní zájmy a mnohdy se podílí také na vlastní sportovní aktivitě a tudíž mu na péči o studenty zbývá méně času. Začínající učitelé nejsou odhodláni svůj volný čas věnovat aktivitám, které nejsou dostatečně ohodnoceny a raději si hledají činnosti, které jsou pro ně finančně zajímavější (např. práce na částečný úvazek v cestovní kanceláři, doučování žáků na základní škole, zapojení do zastupitelstva města, péče o vlastní děti a vlastní zájmy). Na druhé straně mladí učitelé vnímají tlak ze strany vedení školy na další vzdělávání a počítají s možností zapojení v budoucnosti do těchto aktivit, zejména s podporou školy.

Závěr

Vzhledem k tomu, že počet námi oslovených osob byl nízký, nelze naše získané výsledky zobecňovat. Přesto jsme zjistili, že začínající učitelé jsou nedostatečně informováni o možnostech využití teambuildingu při své pedagogické praxi a příliš praktické uplatnění teambuildingu nedokáží realizovat. Jedou z příčin je malá nabídka programů vysokých škol, které by mohly být základním informačním zdrojem právě pro začínající učitele. Výjimkou je nabídka FSpS MU, která ve volitelných předmětech teambuilding pro zájemce nabízí. Domníváme se, že současná škola musí reagovat stejně jako moderní podniky na změny v přístupu ke vzdělávání a tudíž zapojovat i začínající učitele do procesu rozvoje spolupráce a komunikace v rámci skupinové dynamiky jednotlivých ročníků, zvláště při nástupu studentů na střední školu. Vlivem správně vedených kurzů po-

tom může docházet k akceleraci spolupráce a ke sdílení v oblasti jednotlivých problémových okruhů, které jsou začínající studenti nuceni řešit. Velký problém současné školy je nedostatečná výkonová motivace učitelů pro školní praxi, která poukazuje na malé osobní zapojení jednotlivců do problematiky školy a jejich schopnost více se realizovat v mimoškolním prostředí. Dalším problémem je potom znalost učitelů o sportování a pravidelných sportovně pohybových aktivitách studentů. Pokud nejsou studenti dostatečně motivováni pro pravidelný pohyb, jejich péče o zdraví je ve věku rané adolescence nedostatečná. Naše další výzkumy se zaměří na tuto oblast podrobněji. Péče o zdraví formou sportovně pohybových aktivit totiž patří k základům zdravé společnosti.

Literatura

- Dobrá, L., Svatoň, V., Šafaříková, J., & Marvanová, Z. (1997). *Analýza didaktické interakce v tělesné výchově*. Praha: Karolinum.
- Hoskovicová, S., & Niederlová, M. (2007). Dotazník motivace k výkonu LMI: Zjištění o studentech ekonomie. *Psychologie v ekonomické praxi*. 42 (3-4). 59 - 62
- Mohauptová, E. (2005). *Teambuilding cesta k efektivní spolupráci*. Praha: Portál.
- Payne, V. (2007). *Teambuilding workshop*. Brno: Computer Press.
- Schuler, H., & Prochaska, M. (2003). *Dotazník motivace k výkonu – LMI*. Praha: Testcentrum.

doc. PaedDr. Marie Blahutková, Ph.D

Vysoké učení technické v Brně

Centrum sportovních aktivit

Technická 2896/2, 616 69 Brno

marie.blahutkova@email.cz

slizik@umb.sk

martin.dlouhy@pedf.cuni.cz